

Ад Рэдакцыі

Няма такога народу, што не патрабаваў–бы навукі, а мы, Крывічы, або Беларусы, асабліва яе патрабуем. За апошнія 150 год нашае гісторыі, калі наш народ, страціўшы сваю незалежнасць, жыў безгаспадарствавым нявольным жыццём, нашая навука ляжала дзірваном. За гэты час свят пайшоў далёка ўперад. Наўчоныя чужыя, а нашыя нацыянальна нясведамыя пад нацыянальнай фірмой чужой, шмат чаго вынайшлі, адкрылі, стварылі. Цяперашнія наўчоныя нашыя, ужо нацыянальна сведамыя, не патрабуюць гэтага рабіць нанова, могуць ісці далей. Але ё галіны веды вельмі нацыянальныя, такія, як навука нацыянальнае мовы й літаратуры, гісторыі свае бацькаўшчыны, яе этнографіі, археолёгіі, а ў ладнай меры й пазнаньне прыродных багаццяў роднага краю і яго гаспадарскіх магчымасцяў. У гэтых галінах веды ніколі чужнік ня зробіе таго, што наўчоны свайго народу. І пагатоў яны могуць зрабіць гэтага тыя чужнікі, што часта падыходзяць тэндэнцыйна да пытанняў, звязаных із жыццём нашага народу. Дзеля таго асабліва ў менаваных галінах веды, галінах так нам патрэбных, мы Крывічы асталіся далёка ззаду ад іншых. Дык мусім даганяць. Навука нам тут патрэбная, як хлеб штадзенны. А тымчасам у нашай бацькаўшчыне–Беларусі маладая навука крывіцкая, што так хорапа стала разьвівацца ў 20–ых гадох, запынена, нат чыста задушана рукамі камуністычнае Масквы, а ейныя сьвятары адныя забітыя, другія гінуць у няшчыслёных савецкіх турмах і концтабарах. Цяпер навуковыя ўстановы Беларусі, замест запраўднае навукі, папулярызуюць „навуку“ Леніна й Сталіна. Дык адказнасьць за крывіцкую навуку ляжыць на наўчоных крывіцкае эміграцыі. Ім не даець загадаў НКВД, ані ніхто іншы, яны могуць працаваць аб’ектыўна. Дыкжэ заданьне разьвіваць крывіцкую навуку ўзялі на сябе наўчоныя, зарганізаваныя ў Крывіцкім Навуковым Т–ве Пранціша Скарыны. Ужо пяты год, як гэтае Т–ва працуе. Але жаль, што дагэтуль праца крывіцкіх наўчоных на чужыне магла бачыць свят толькі ў хорме рэфэратаў, чытаных на навуковых пасяджэньнях Т–ва, зь якіх можа карыстаць толькі малая колькасць людзёў. Як кажная навуковая арганізацыя, так і нашая складаецца з малое колькасці сяброў, каторых складак аніак ня можа стаць на выдавецтва Т–ва. Доля „Веды“, а зь ёй у ладнай меры і беларускай або крывіцкай веды–навукі наагул, залежыць вылучна ад паддзяржаньня яе матар’яльна беларускай эміграцыяй. Калі гэтая эміграцыя зразумее сваю і ўсяго нашага народу надзвычайную патрэбу ў сваім навуковым часапісе, яна нам паможа, і часапіс наш будзе разьвівацца, зможам таксама рабіць дадаткі для моладзежы; калі не зразумее, „Веда“ замрэць.

Таварыства нашае завецца „Крывіцкім“ — старым запраўдным назовам нашага народу; але пакуль гэты назоў агульна й канчальна ня прыняты як адзіны сучасны назоў нашага народу, у „Ведзе“ могуць і будуць ужывацца таксама іншыя нашыя назовы, як другі праўдзівы назоў нашага народу „Літва“, „Ліцьвіны“, і як накінены нам Масквою, але нядаўна пашыраны і цяпер яшчэ ўжываны назоў „Беларусы“. У кожным артыкуле будзе тый назоў, які ўжывець аўтар.

Трэба нам свая друкарня

Нам, Беларусам, канечне трэба свая друкарня ў Амэрышцы. Друкарня трэба, бо мусім мець свае выданьні, свае часапісы, газеты, кніжкі. Без свайго друку ня будзе ў нас нацы-